

«Ел ертеңі-жас ұрпақ отбасындағы балалар мен жасөспірімдерге қатысты зорлық-зомбылықтың алдын алу

МАҚСАТЫ

*Әлеуметтік-мәдени ортаны
қалыптастыру арқылы балаларға
қатысты зорлық-зомбылықтың
алдын алу*

Буллинг деген не және оның қандай түрлері бар?

- ▶ Bullying сөзі ағылшын тілінен аударғанда "қорқыту", "кемсіту", "мұқату" дегенді білдіреді. Буллинг - агрессия немесе күш көрсету арқылы адамның өзгені қорлауы, үстем екенін көрсетуі.
- ▶ Қоғамда “буллинг мектеп оқушылары арасында ғана болады” деген түсінік қалыптасқан. Шын мәнінде, кез келген жастағы адам үйде, көшеде, жұмыста, оқу орнында, қысқасы, барлық жерде буллингпен ұшырасуы мүмкін.
- ▶ Ал құрбанға топ болып әлімжеттік жасауды моббинг дейді.

КИБЕРБУЛЛИНГ ДЕГЕН НЕ?

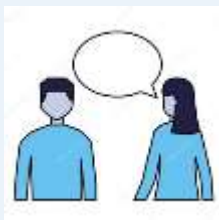
Кибербуллинг немесе киберқорқыту – бұл компьютерлерді, ұялы телефондарды, смартфондарды немесе кез-келген басқа технологияларды өзге адамның жанын ауырту немесе оны ұялту мақсатында әлденеше рет қолдану.

**Қорқыту енді мектеп
ауласымен шектелмейді.**

**Телефон арқылы немесе онлайн
мұғалімдер мен ата-аналардың
көзінен тыс қорқытуға да болады.**

Әңгімелесейік?

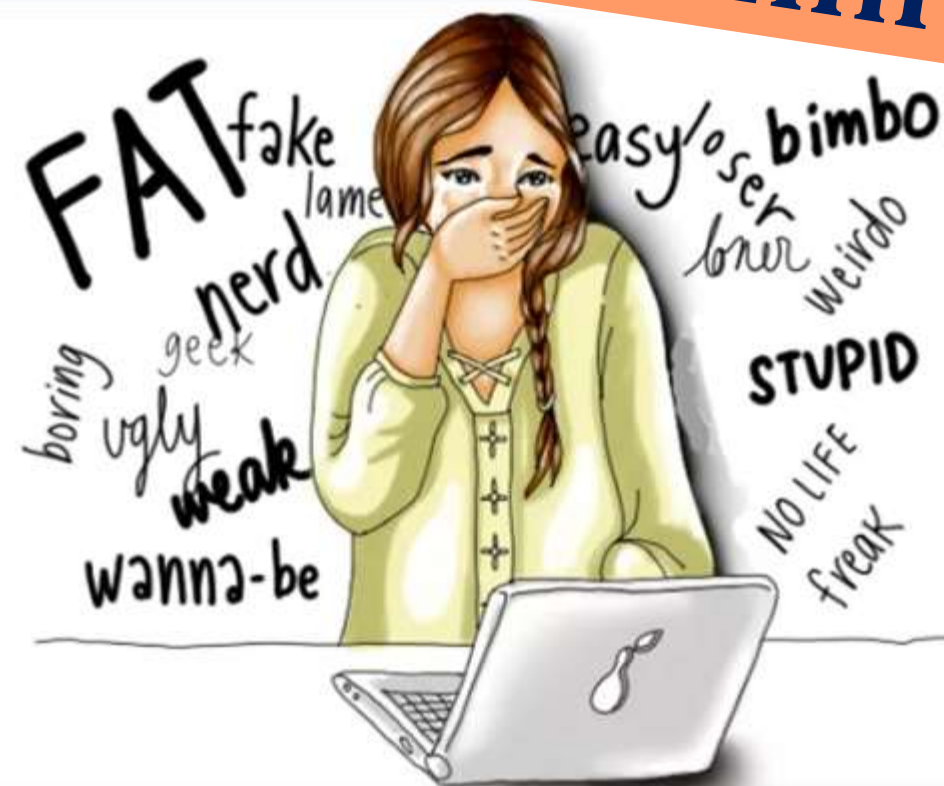

“Let's talk?”

Поговорим?

КИБЕРБУЛЛИНГ

Зорлық -зомбылықтың түрлері:

***Психологиялық (эмоциялық)
кемсітушілік***

***Физикалық \
зорлық-зомбылық***

Бопсалау

Кибербуллинг

Кемсітушілік

**Мен кибербуллинг
құрбанымын ба?**

**Қалжыңды
келемежден қалай
ажыратуға болады?**

Кибербуллингтің салдары қандай?

өздеріңді
көңіліңіз
қалғандай
сезіну

ұялу

шаршау
(ұйқыдан
айырылу)

өздеріңді
қысылғандай,
ақымақтың күйін
кешкендей сезіну

іш ауыру

сүйікті істерге
қызығушылықты
жоғалту

бас ауыру

*Егер мені біреу онлайн
қорқытып жатса,
кімге айтуым керек?
Осы туралы айту неге
соншалық маңызды?*

Кеңестер: қайдан көмек алуға болады?

ЕГЕР БІРЕУ СЕНДЕРДІ КЕЛЕМЕЖДЕП ЖАТЫР ДЕП ОЙЛАСАҢДАР:

Өздерің сенетін адамнан, мысалы, ата-аналарыңнан, жақын отбасы мүшесінен немесе басқа бір ересек адамнан көмек сұраңдар

Егер келемеждеу/буллинг әлеуметтік желілерде болып жатса, бұзақыны бұғаттап тастаңдар

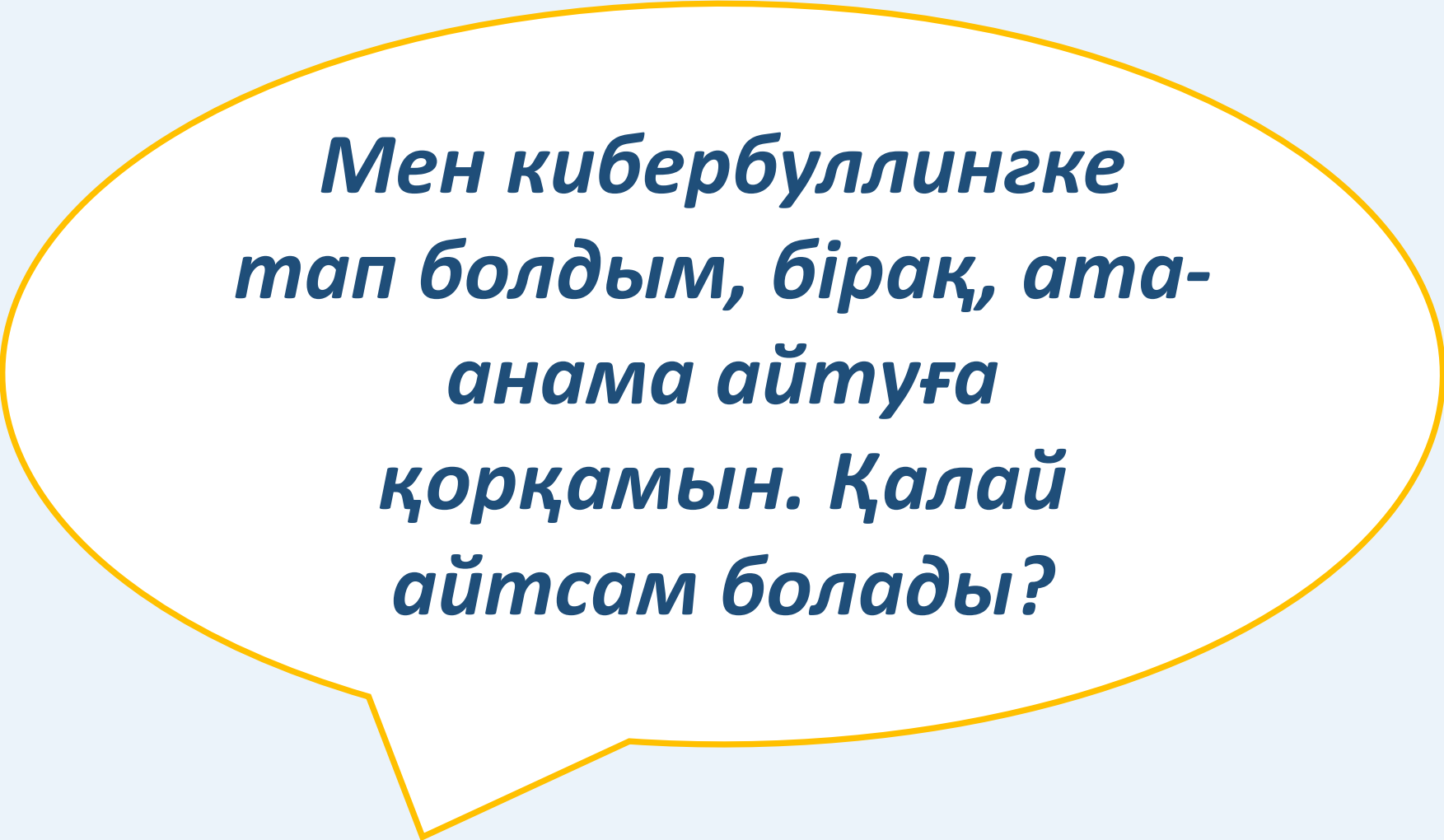

Мектепте психологтан, спорт жаттықтырушысынан немесе сүйікті мұғаліміңнен көмек сұраңдар

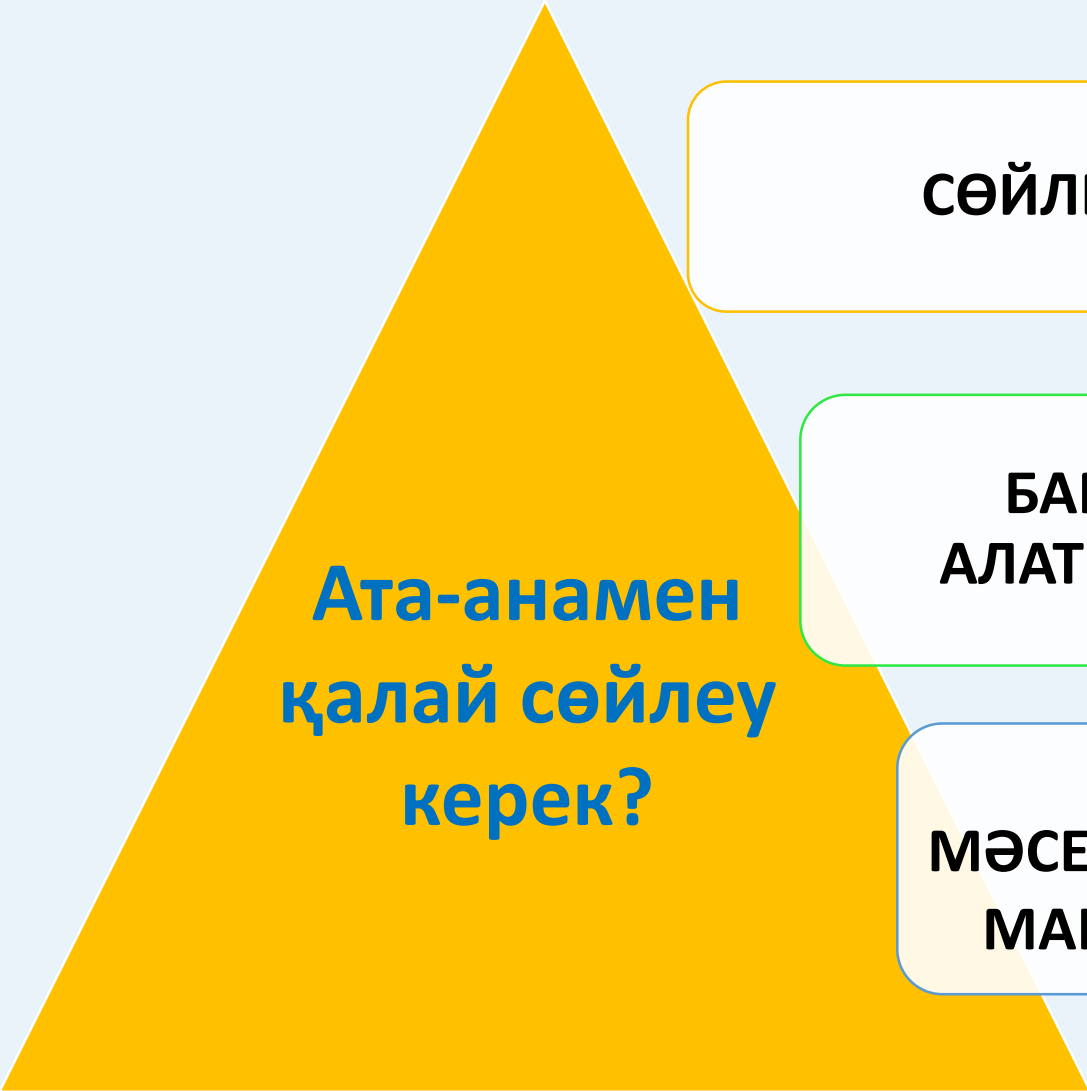
Егер сендерге тікелей қауіп төніп тұрса, полицияға немесе шұғыл көмек көрсету қызметтеріне хабарласқандарың жөн

Facebook / Instagram: егер Интернетте келемежге тап болсаңдар, ата-аналарыңмен, мұғаліммен немесе өздерің сенім білдіре алатын адаммен сөйлесіңдер

FACEBOOK НЕМЕСЕ INSTAGRAM ЖЕЛІЛЕРІНДЕ КЕЗ-КЕЛГЕН КЕЛЕМЕЖ ТУРАЛЫ ТІКЕЛей ХАБАРЛАУҒА БОЛАДЫ

***Мен кибербуллингке
тап болдым, бірақ, ата-
анама айтуға
қорқамын. Қалай
айтсам болады?***

**Ата-анамен
қалай сөйлеу
керек?**

СӨЙЛЕСЕТІН УАҚЫТ ТАҢДАҢДАР

**БАР КӨҢІЛІН СЕНДЕРГЕ БӨЛЕ
АЛАТЫНЫНА СЕНІМДІ БОЛҒАНДА**

**МӘСЕЛЕ СЕНДЕР ҮШІН ҚАНШАЛЫҚТЫ
МАҢЫЗДЫ ЕКЕНІН ТҮСІНДІРІҢДЕР**

МАҢЫЗДЫ! Егер ата-аналарыңмен сөйлесе алмасаңдар, өздерің сенетін және жағдайды реттеуге көмектесе алатын ересек адамды табыңдар

***Достарыма, егер, әсіресе,
олар өздері айтқысы
келмесе, кибербуллинг
туралы айтып беруге
қалай көмектесе аламын?***

Кибербуллинг жағдайында досымызға қалай көмектесе аламыз

➤ Міндетті түрде қолдау көрсетуді ұсыныңдар

➤ Достарыңды тыңдаңдар (не сезінеді, не айтқысы келеді)

➤ Достарыңа/құрбыларыңа мейірімді болыңдар

➤ Оған кімге және не айтуға болатынын ойластыруға көмектесіңдер

➤ Егер хабарлауға бел буса, бірге баруды ұсыныңдар

➤ Егер достарың оқиға жайлы бәрібір айтқысы келмесе, өзі сенетін және сол оқиғаны реттеуге көмектесе алатын ересек адамды табуға көмектесіңдер

➤ Кибербуллинг туралы **Instagram** және **Facebook** желілерінде аты-жөндеріңді атамай-ақ хабарлауға болады

➤ Естеріңде болсын, белгілі бір жағдайларда кибербуллинг салдары өмір үшін қауіпті болуы мүмкін

**Мен жеке
мәліметтеріммен айла-
шарғы жасалуына немесе
мені әлеуметтік
желілерде келемеждеуге
қалай тосқауыл бола
аламын?**

Ұсынымдар

01

! ЖЕКЕ МӘЛІМЕТТЕРІҢДІ ЕШКІМГЕ АЙТПАҢДАР

- мекен-жай
- телефон нөмірі
- мектеп атауы
- кілтсөз
-

02

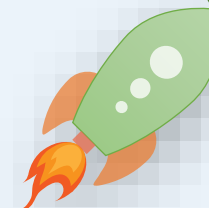

Әлеуметтік желілерге
арналған сүйікті
қосымшаларыңның
құпиялық
баптауларын туралы
біліп алыңдар

03

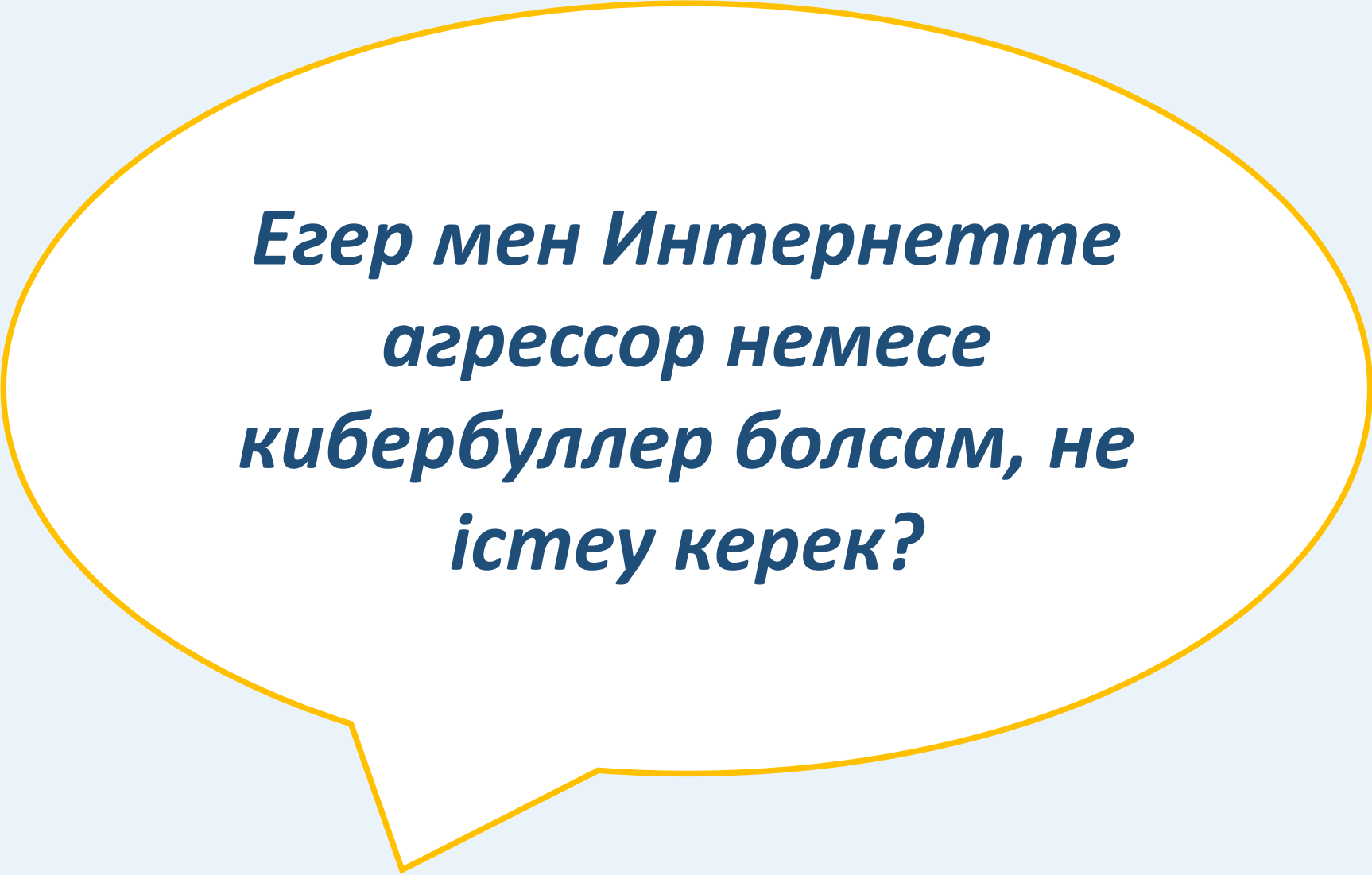
Тіркеулік жазбаларыңның
құпиялық баптауларын
өзгертіп, парақшаларыңды
кім көре алатынын, кім
тікелей хабарлама жібере
алатынын шешіп алыңдар

Ұнамайтын адамдар
парақшаларыңды
көре алмауы үшін
және сендермен
байланысқа шыға
алмауы үшін, «достар
тізімінен шығарып
тастаңдар»,
толығымен бұғаттап
тастаңдар

Естеріңде болсын!!!

Интернетте бір нәрсені
жарияламас бұрын
немесе бөліспес бұрын
екі қайтара ойланыңдар,
ол желіде мәңгілікке
қалып, кейін сендерге
зиян келтіру үшін
қолданылуы мүмкін

***Егер мен Интернетте
агрессор немесе
кибербуллер болсам, не
істеу керек?***

Есте сақтаңдар!

ӘРЕКЕТТЕР

- суреттің астына жағымсыз комментарий қалдыру
- тіл тигізетін хабарламалар жолдау
- адамды мазақтайтын суреттер мен видео жасау;
- тіркеулік жазбаға бұзып кіру және тіркеулік жазбасы бұзылған пайдаланушы атынан хабарламалар жариялау

САЛДАР

Жала жабу (ҚР ҚҚ 130), **тіл тигізу** (ҚР ҚҚ 131) үшін қылмыстық жауапкершілік

Кәмелетке толмағандардың әрекеттері үшін жауапқа тартылатындар:

- ата-аналары, заңды өкілдері (ӘҚБК 127 бабы);
- балалар орналастырылған мемлекеттік мекемелер (ӘҚБК 127-1 бабы)